

Lễ hội Cầu Ngư - Độc đáo nét đẹp trong văn hóa tâm linh của ngư dân vùng biển xứ Thanh

18:41 23/03/2025

Vào những ngày tháng hai âm lịch hàng năm, thực sự ấn tượng và xúc động khi được hòa mình vào không khí sôi động, thiêng liêng của Lễ hội Cầu Ngư. Lễ hội Cầu Ngư của ngư dân vùng biển xã Ngư Lộc, huyện Hậu Lộc (Thanh Hóa) là hoạt động văn hóa dân gian, là tín ngưỡng tâm linh gắn liền với niềm tin và sự kỳ vọng, một di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia mang đậm bản sắc vùng biển Diêm Phố.

Lễ rước kiệu lại buổi lễ.

Từ sáng sớm ngày diễn ra lễ hội, từng dòng người nô nức đổ về Trung tâm văn hóa xã. Tiếng trống, tiếng chiêng, tiếng nhạc múa lân hòa quyện với sóng biển rì rào đã tạo nên một bản giao hưởng vừa hùng tráng vừa ấm áp.

Không chỉ cảm nhận được sự trang nghiêm trong từng nghi lễ rước kiệu, dâng hương, mà còn cảm nhận rõ niềm tin, niềm hy vọng lớn lao của mỗi ngư dân nơi

đây đối với trời đất, biển cả và thần linh.

Trung Tướng, PGS, TS Đồng Đại Lộc dâng hương tại buổi lễ.

Hình ảnh những cụ già khẩn nguyện, những thanh niên, thiếu nữ trang trọng trong tà áo lễ, và cả ánh mắt háo hức của trẻ nhỏ... Tất cả đã để lại trong tôi một ấn tượng đẹp về tình đất, tình biển và lòng người gắn bó bên nhau giữa thiên nhiên rộng lớn.

Phần hội sau lễ cũng thật náo nức với những trò chơi dân gian. Không chỉ là dịp sum họp, vui chơi, mà đây còn là cơ hội để thế hệ trẻ hiểu hơn về truyền thống quê hương, về nghề biển, về tinh thần đoàn kết của cộng đồng cư dân vùng ven biển.

Hàng nghìn người tham dự lễ hội Cầu Ngư tại xã Ngư Lộc năm 2025.

Lễ hội Cầu Ngư xã Ngư Lộc không chỉ đơn thuần là một nghi thức tâm linh hay ngày hội vui chơi. Đối với những người dân nơi đầu sóng ngọn gió, đó là điểm tựa tinh thần lớn lao. Mỗi con sóng, mỗi chuyến ra khơi đều tiềm ẩn hiểm nguy, và vì thế, lễ hội trở thành dịp để người dân gửi gắm khát vọng về bình an, may mắn, mùa biển bội thu.

Qua lễ hội, ngư dân như được tiếp thêm sức mạnh, niềm tin để vững vàng vươn khơi, gắn bó cuộc đời mình với biển cả mênh mông.

Hàng nghìn người tham dự buổi lễ, cầu cho một năm mưa thuận gió hòa, sóng yên biển lặng, tôm cá đầy thuyền.

Đặc biệt, lễ hội còn là dịp để người dân tri ân các vị thần linh - những đấng tối cao mà trong tâm thức ngư dân là người đồng hành, chở che trong từng con nước. Bên cạnh đó, cũng là dịp để con cháu tưởng nhớ công lao của bậc tiền nhân đã gây dựng làng chài, duy trì nghề biển và truyền lại những giá trị quý báu từ đời này sang đời khác.

Ở góc độ rộng hơn, Lễ hội Cầu Ngư còn mang trong mình giá trị to lớn đối với nền văn hóa Việt Nam. Đất nước ta có dải bờ biển dài, với hàng triệu người sống bằng nghề đánh bắt và khai thác hải sản. Lễ hội Cầu Ngư chính là hình ảnh thu nhỏ của đời sống tinh thần người dân miền biển trên khắp cả nước.

Đó là sự giao thoa hài hòa giữa tín ngưỡng dân gian và đời sống lao động thực tế, tạo nên nét riêng biệt mà cũng rất đỗi gần gũi của văn hóa Việt.

Đối với tỉnh Thanh Hóa nói chung và xã Ngư Lộc, huyện Hậu Lộc nói riêng, Lễ hội Cầu Ngư là niềm tự hào, là di sản cần được gìn giữ và phát huy đúng hướng. Đây không chỉ là một hoạt động văn hóa, mà còn là “sợi dây” kết nối các thế hệ, gắn kết cộng đồng và quảng bá hình ảnh quê hương đến với bạn bè trong nước và quốc tế.

Nếu biết đầu tư đúng mức, lễ hội sẽ là điểm nhấn du lịch độc đáo, góp phần phát triển kinh tế biển, bảo tồn bản sắc dân tộc và lan tỏa giá trị văn hóa Việt trên trường quốc tế.

Hơn cả một lễ hội, đây chính là nơi hội tụ những giá trị thiêng liêng của truyền thống, nơi con người và biển cả hòa làm một, nơi lòng người gửi trọn niềm tin và khát vọng vươn xa. Và đó cũng là một phần không thể thiếu trong kho tàng di sản văn hóa của đất nước ta - một đất nước luôn biết giữ gìn cội nguồn và tôn vinh giá trị tinh thần của cha ông.

Kết thúc lễ hội, ngư dân đem đốt chiếc thuyền Long Châu, linh hồn tế lễ trong lễ rước, để trả về với biển cả.

Tuy nhiên, dưới nhiều góc nhìn khác nhau ta nhận thấy để Lễ hội Cầu Ngư xã Ngư Lộc tiếp tục lan tỏa mạnh mẽ và phát huy được giá trị bền vững, cần có những định hướng rõ ràng và đồng bộ. Chẳng hạn như cần đầu tư hơn cho công tác tổ chức với sự chuẩn bị chuyên nghiệp, quy củ để lễ hội không chỉ là nét sinh hoạt văn hóa địa phương mà còn trở thành sản phẩm du lịch văn hóa tiêu biểu của tỉnh Thanh Hóa.

Việc quy hoạch không gian tổ chức lễ hội, điểm đón khách và quảng bá trên các phương tiện truyền thông cũng cần chú trọng hơn. Đẩy mạnh công tác giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ, lồng ghép các hoạt động trải nghiệm tại lễ hội với các hoạt động học tập ở nhà trường để các em hiểu và tự hào về nét văn hóa quê hương, từ đó chủ động tiếp bước giữ gìn và phát triển. Khuyến khích sự tham gia của cộng đồng và doanh nghiệp trong công tác bảo tồn và phát huy lễ hội.

Việc xã hội hóa sẽ góp phần giảm gánh nặng ngân sách, đồng thời tạo sự lan tỏa, trách nhiệm chung trong bảo vệ giá trị di sản. Bên cạnh giữ vững bản sắc truyền thống, lễ hội nên được bổ sung những yếu tố mới, hiện đại nhưng tinh tế, nhằm tạo sự hấp dẫn, phong phú, để không chỉ thu hút du khách thập phương mà còn tạo điểm nhấn trong bản đồ du lịch văn hóa Việt Nam.

Lễ hội Cầu Ngư năm 2025 diễn ra từ ngày 21 đến 23/3

Lễ hội Cầu Ngư năm 2025 diễn ra từ ngày 21 đến 23/3 (tức ngày 22 đến 24/2 năm Ất Ty) với nhiều hoạt động như: Rước kiệu, rước cỗ, rước và tiễn hóa Long Châu; biểu diễn trống hội, nhạc lưu thủy, dâng hương tại Cụm Di tích Diêm Phố; các trò chơi dân gian, thể thao; văn nghệ - diễn xướng châu văn tại Trung tâm Văn hóa xã Ngư Lộc.

Sau 3 ngày từng bừng diễn ra lễ hội, thu hút hàng nghìn người dân địa phương cũng như du khách thập phương tham dự. Sáng nay, ngư dân Diêm Phố xã Ngư Lộc, huyện Hậu Lộc (Thanh Hóa) đã kết thúc lễ hội bằng hình thức khá độc đáo: **đốt chiếc thuyền Long Châu, linh hồn tế lễ trong lễ rước, để trả về với biển cả.**

Lễ hội Cầu Ngư được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành Quyết định số 3421/QĐ-BVHTTDL ngày 11/9/2017 đưa vào danh mục văn hóa phi vật thể quốc gia

Sau những ngày hội, hình ảnh đẹp về con người vùng biển Diêm Phố, phong tục và lòng tin mạnh mẽ nơi đầu sóng. Hy vọng rằng, với sự chung tay của chính quyền, nhân dân và sự quan tâm của các cấp, Lễ hội Cầu Ngư xã Ngư Lộc về sau sẽ ngày càng được phát huy đúng hướng, trở thành tài sản tinh thần vô giá, “giữ lửa” văn hóa cho muôn đời sau.

Năm 2017, Lễ hội Cầu Ngư, xã Ngư Lộc, huyện Hậu Lộc được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành Quyết định số 3421/QĐ-BVHTTDL ngày 11/9/2017 đưa vào danh mục văn hóa phi vật thể quốc gia, khẳng định sự trường tồn của văn hóa truyền thống, nét đẹp văn hóa của người dân miền biển.

Lê Nam